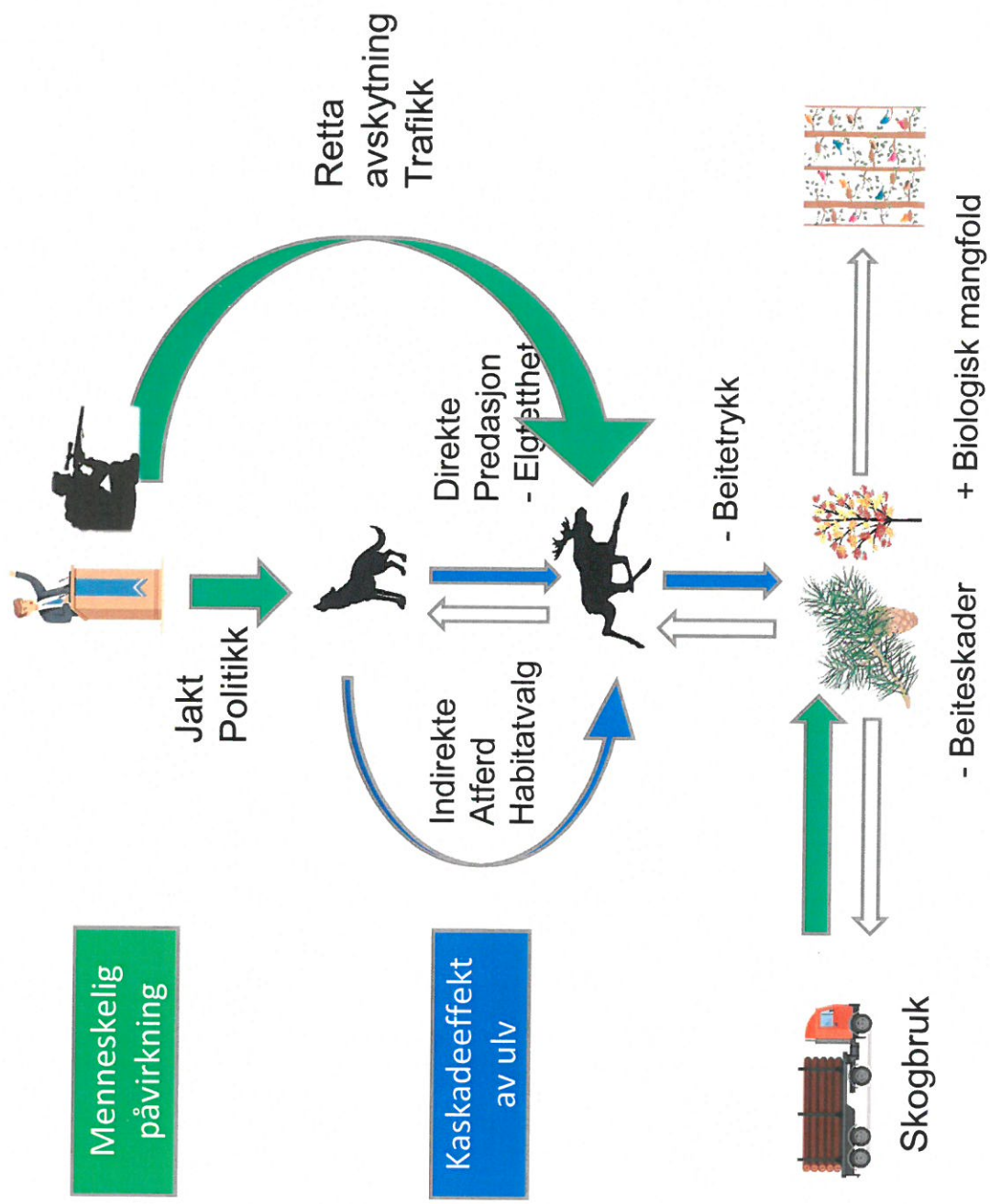

Ulvens påvirkning på elg og elgforvaltning

Barbara Zimmermann, Håkan Sand, Camilla Wikenros, Petter Wabakken,
Karen Marie Mathisen, Märtha Wallgren, Johan Månsson, Ane Eriksen,
Giorgia Ausilio, Morgane Gicquel, Frode Holen, Erling Maartmann

SKANDULV
INN
SLU
Skogforsk

Rapporter ulv-elt

- Rapport 1: Ulvens uttak påvirker jaktuttaket – hvor mye? Hvordan å forvalte elt i områder med ulv?
- Rapport 2: Ulvens uttak varierer mellom revir og innenfor revir – hvorfor? Hvordan påvirker det jaktuttaket?
- Rapport 3: Enslige ulver kan også ta elt – hvor mye?
- Rapport 4: Skogskader og biologisk mangfold gjennom eltbeiting – mindre av det i områder med ulv?

Dagens innhold:

1. Hva vet vi fra tidligere forskning?
2. Analyse av jaktstatistikk
3. Hva med enslige ulver?
4. Kan forekomst av ulv redusere elgbeiteskader og øke tettheten av løvtrær?
5. Elgforvaltning i områder med ulv

Hva vet vi fra tidligere forskning?

	Winter okt-mai	Summer juni-sep
Antall studier	23	15
Elg 95% konfidensintervall	78% 67-89%	76% 64-88%
Elg biomasse	93% 85-100%	95% 90-100%
Elgkalver	74% 65-83%	90% 81-99%
Drapsrate elg/døgn/flokk	0.22 0.18-0.26	0.54 0.40-0.62
Elg totalt	53 44-63	66 56-81

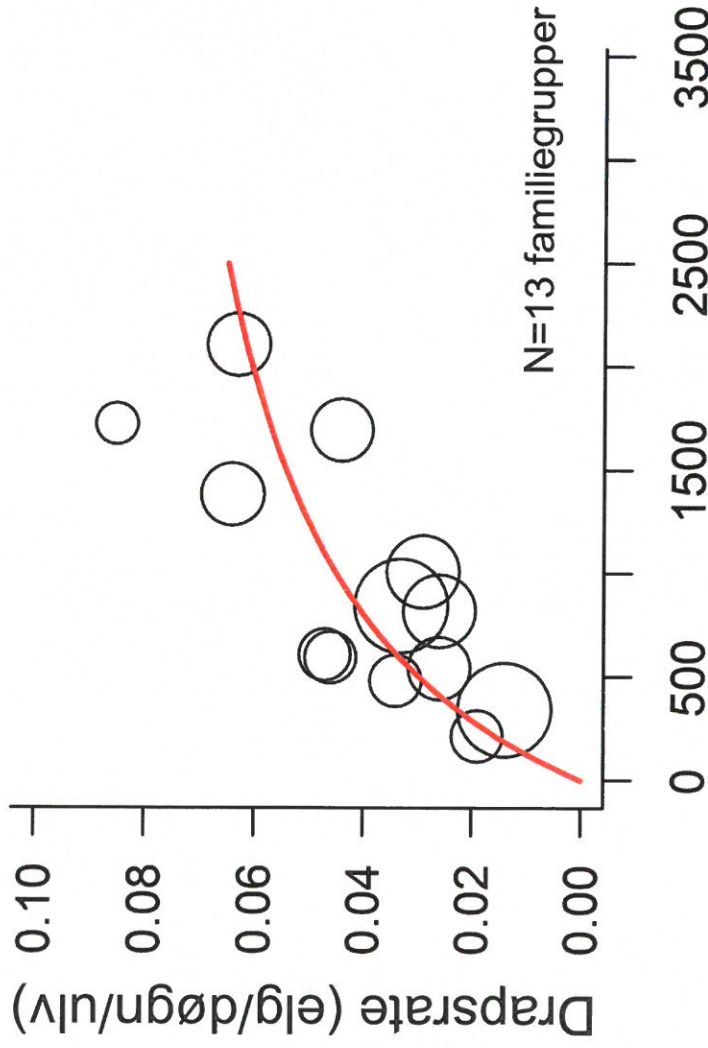

~ 120 elger per år per flokk
(100-144)

Sand et al. 2008,
Zimmermann 2014

Drapsraten øker med tilgang til
elg i reviret

Antall elg i reviret

Elgtetthet

Revirstørrelse

Flokkens uttak uavhengig
av flokkstørrelse

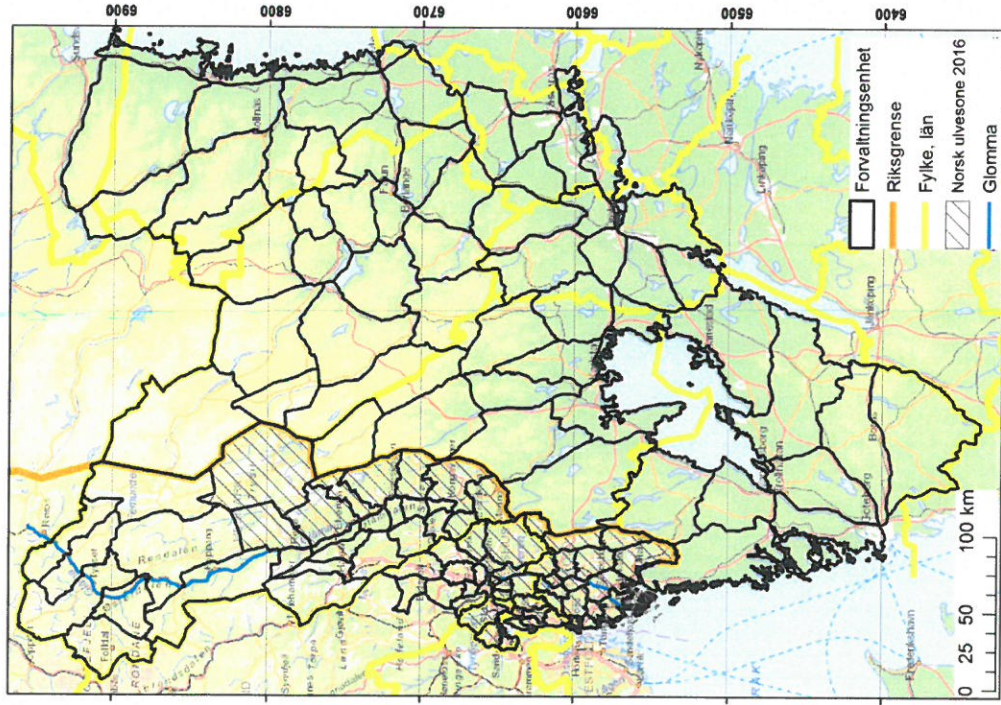
Rådyr avlaster elg

Skarphedinn
Thorisson

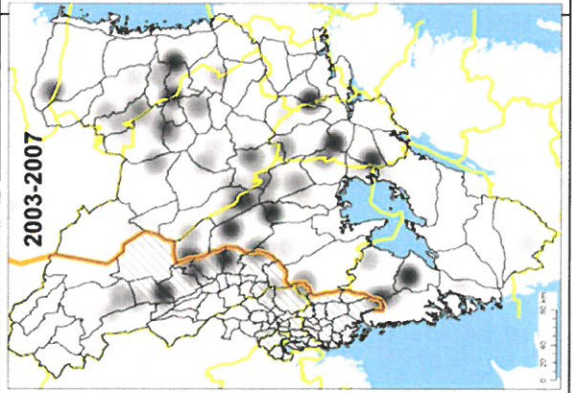
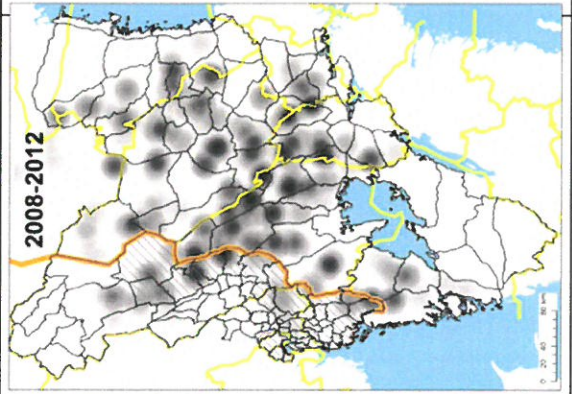
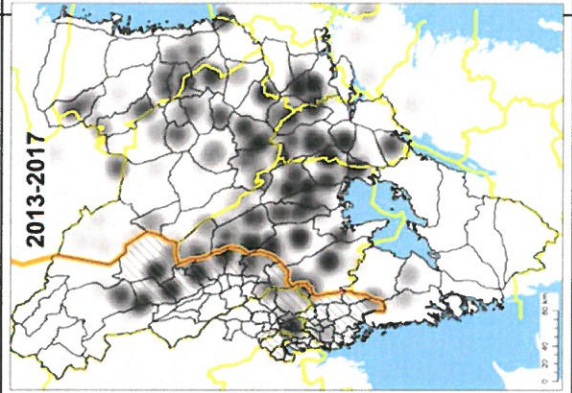
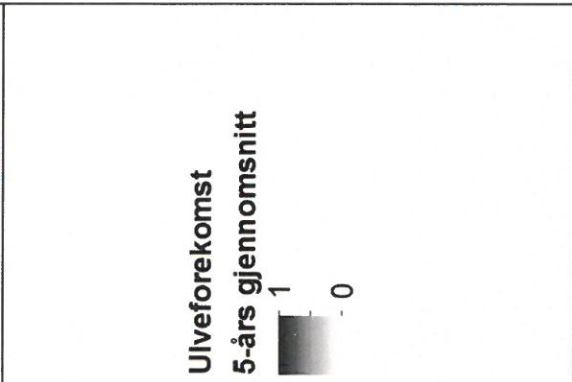
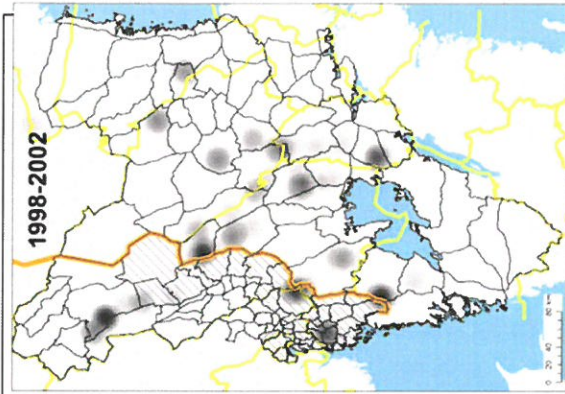
Zimmermann et al. 2015, Sand et al. 2016

2. Analyse av jaktstatistikk

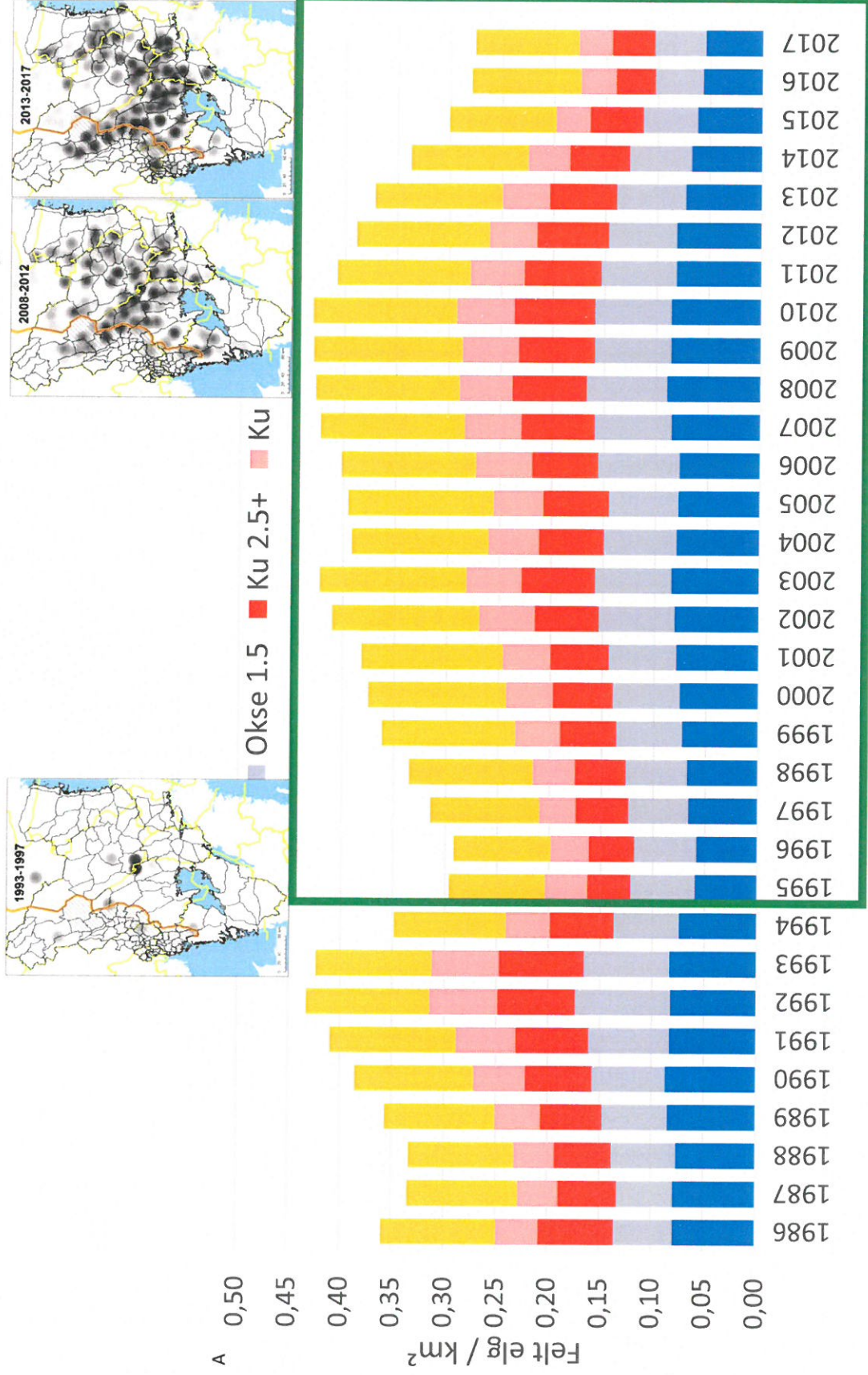

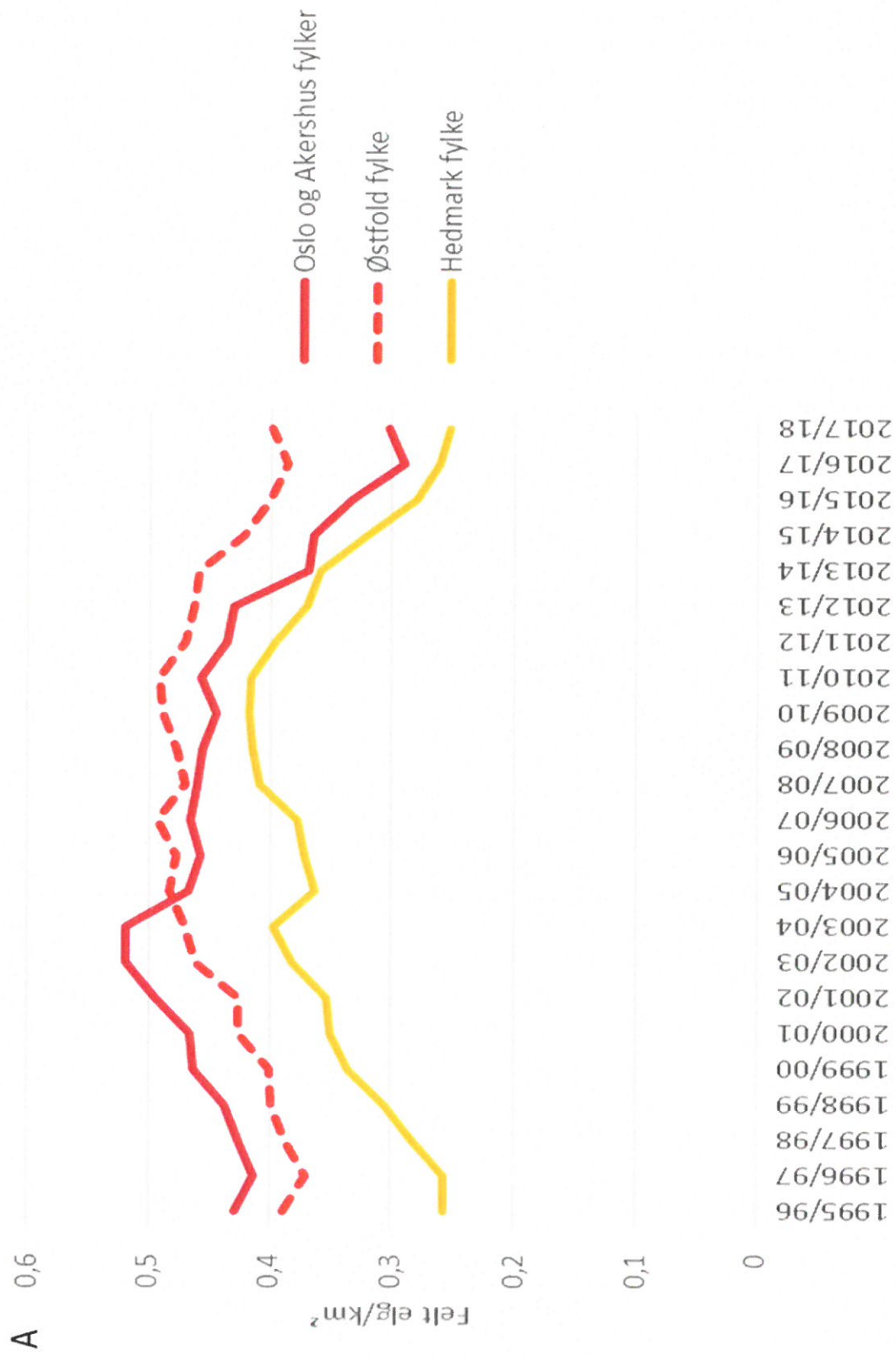
Norge:
Hjorteviltregisteret, Vilt rapporten, SSB, kommuner,
fylker, grunneierlag

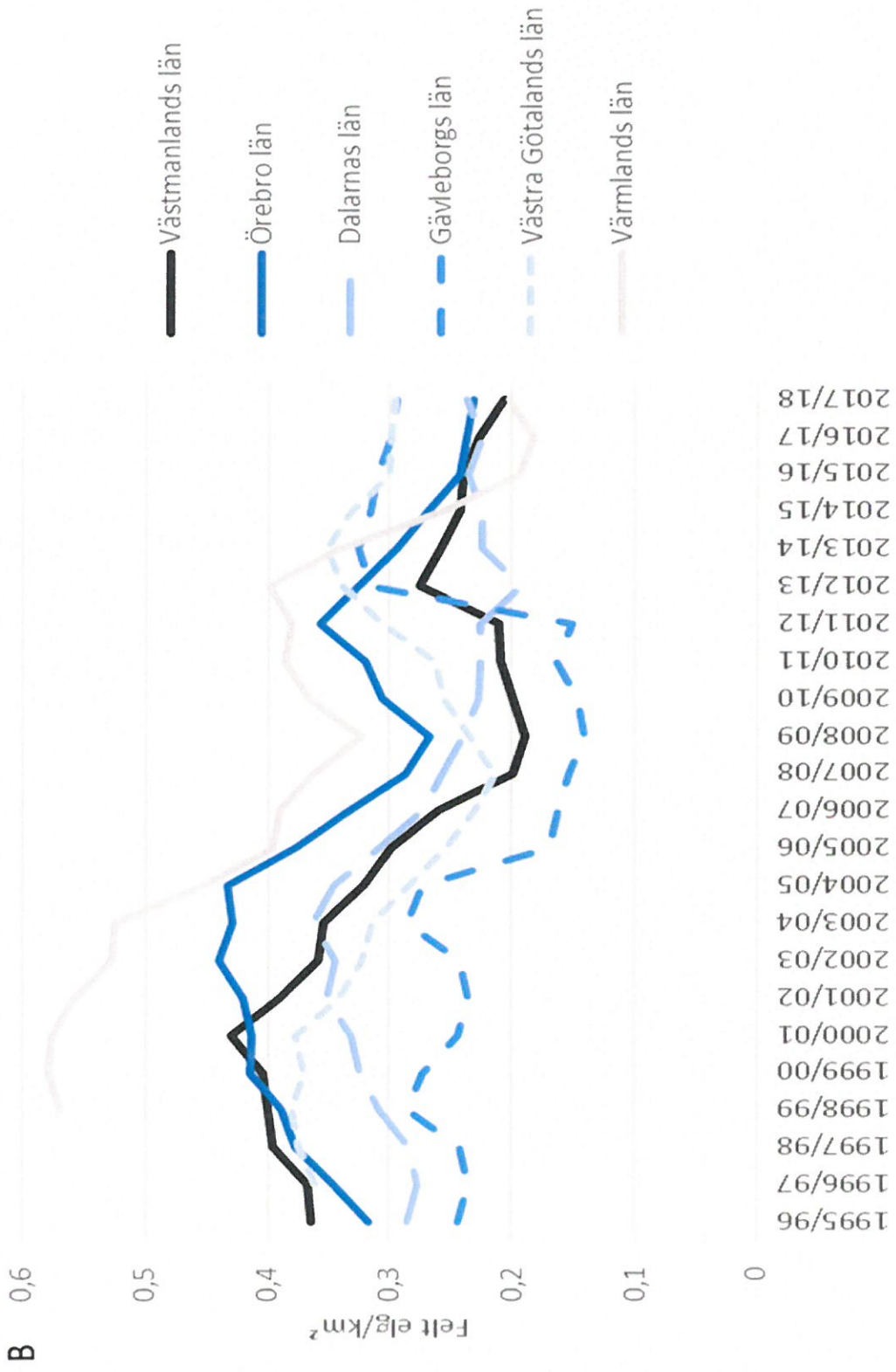
Sverige:
Eigforvaltningsområder ÄFO

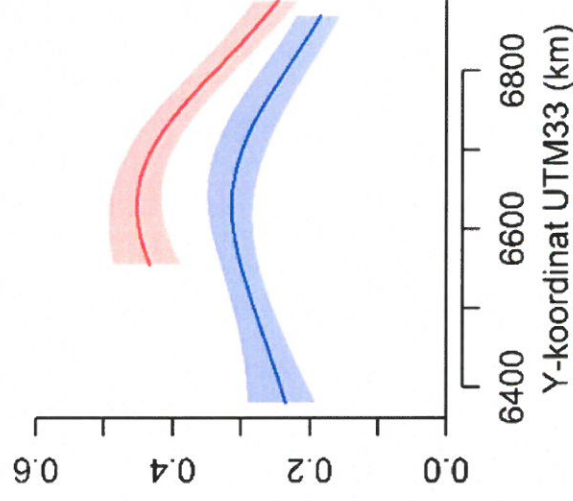
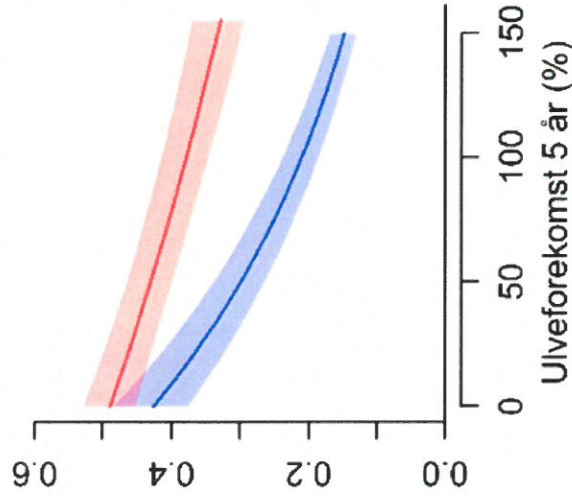
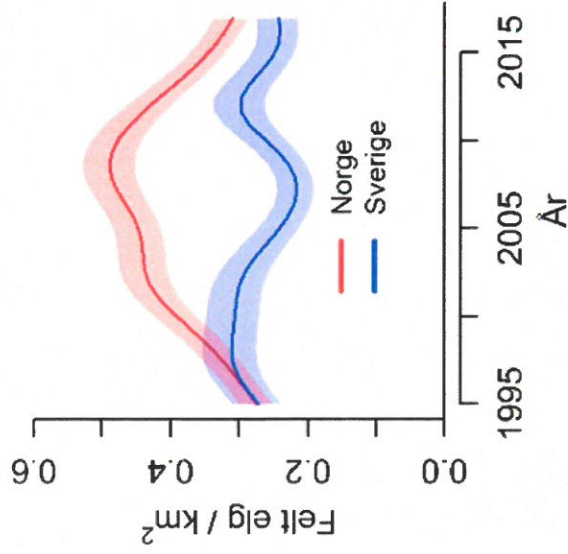
Jaktutvikling Norge (Østfold-Akershus-Oslo-Hedmark) 1986-2017

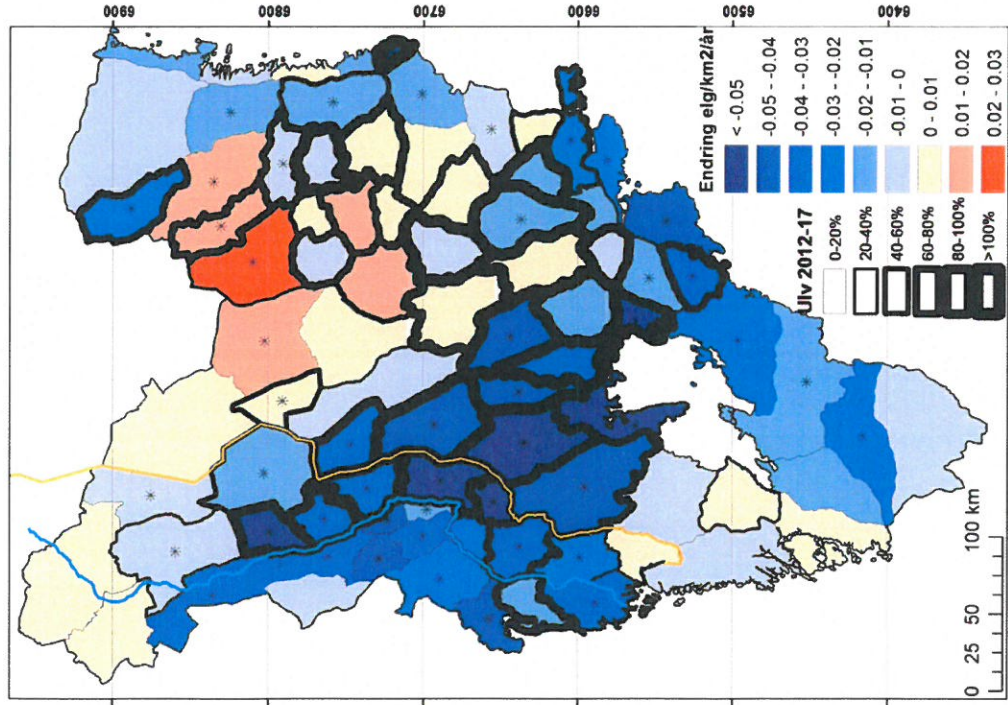

Jaktutvikling Norge og Sverige 1995-2017

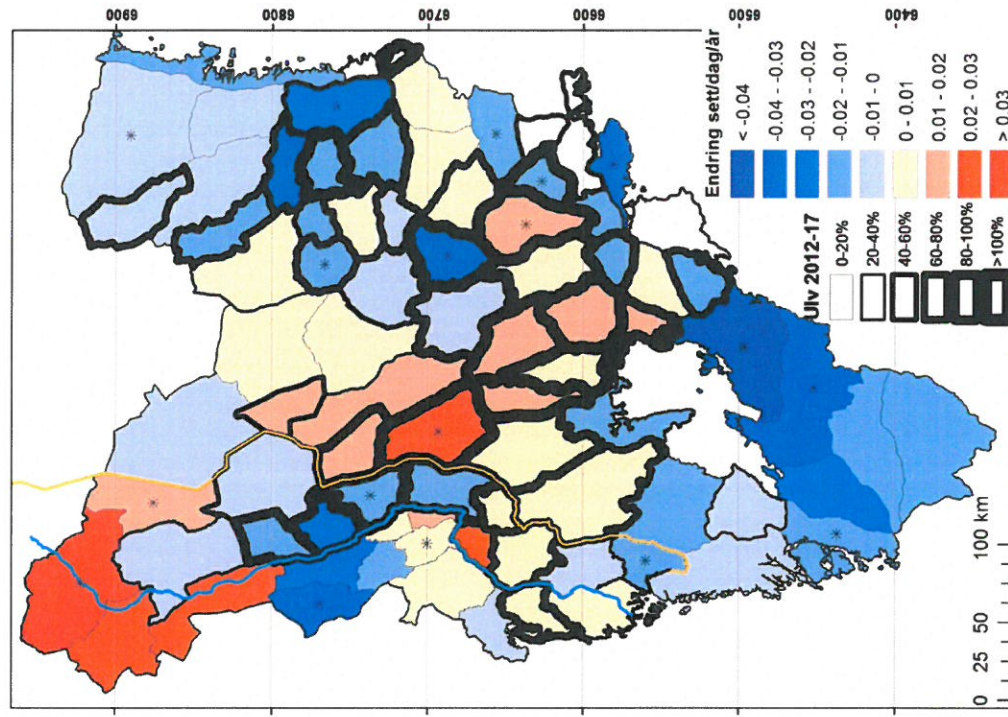

Reduksjon i antall felte dyr i områder med 100% ulverevir over 5 år:
Norge 23%
Sverige 51%

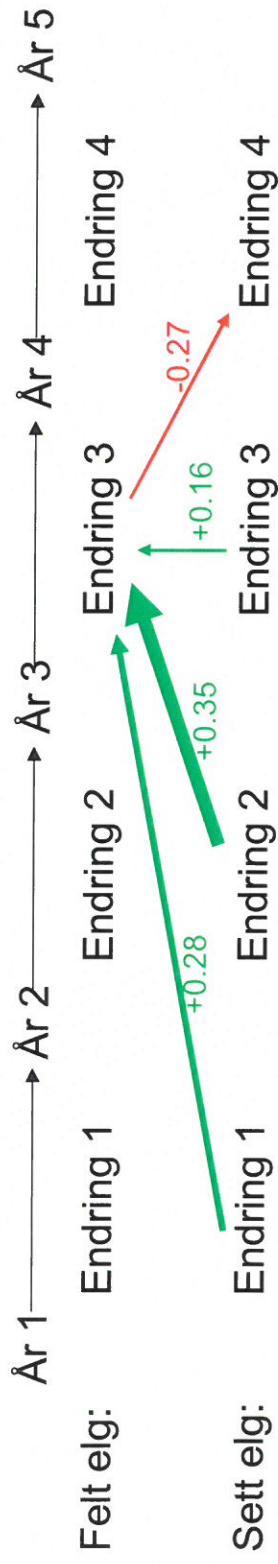
Utvikling felt elg 2012-17

Utvikling sett elg 2012-17

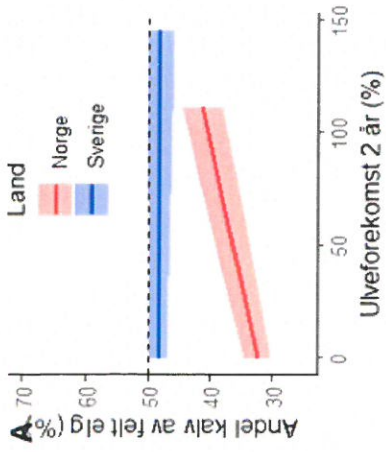

Kopling mellom årlig antall sett og felt elg

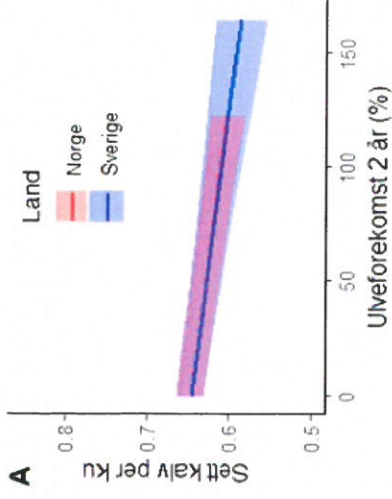
Felt 2012-17

Høyere andel kalv
(Norge)

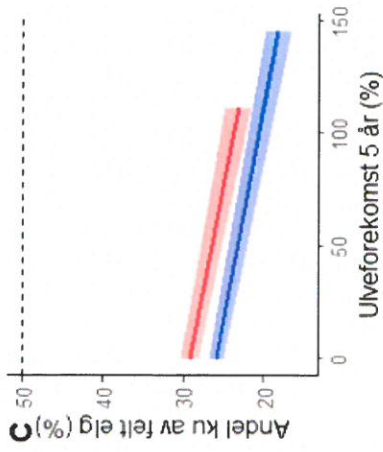

Sett 2012-17

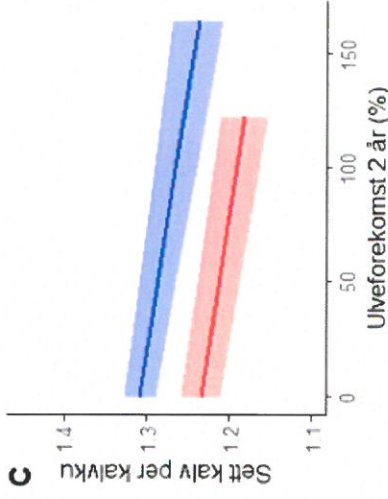
Litt mindre kalv
sett per ku

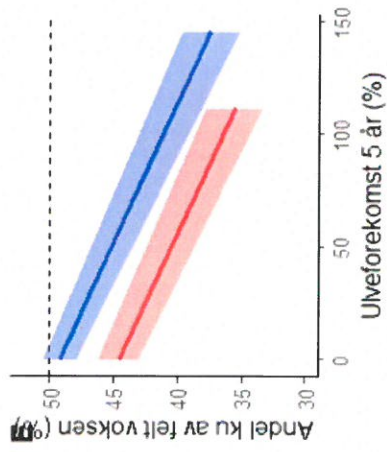
Mindre andel ku

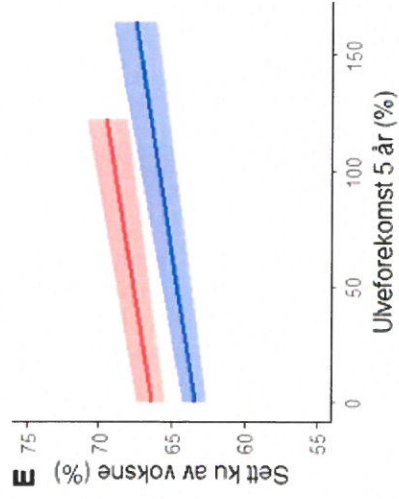
Litt mindre
tvillingsrate

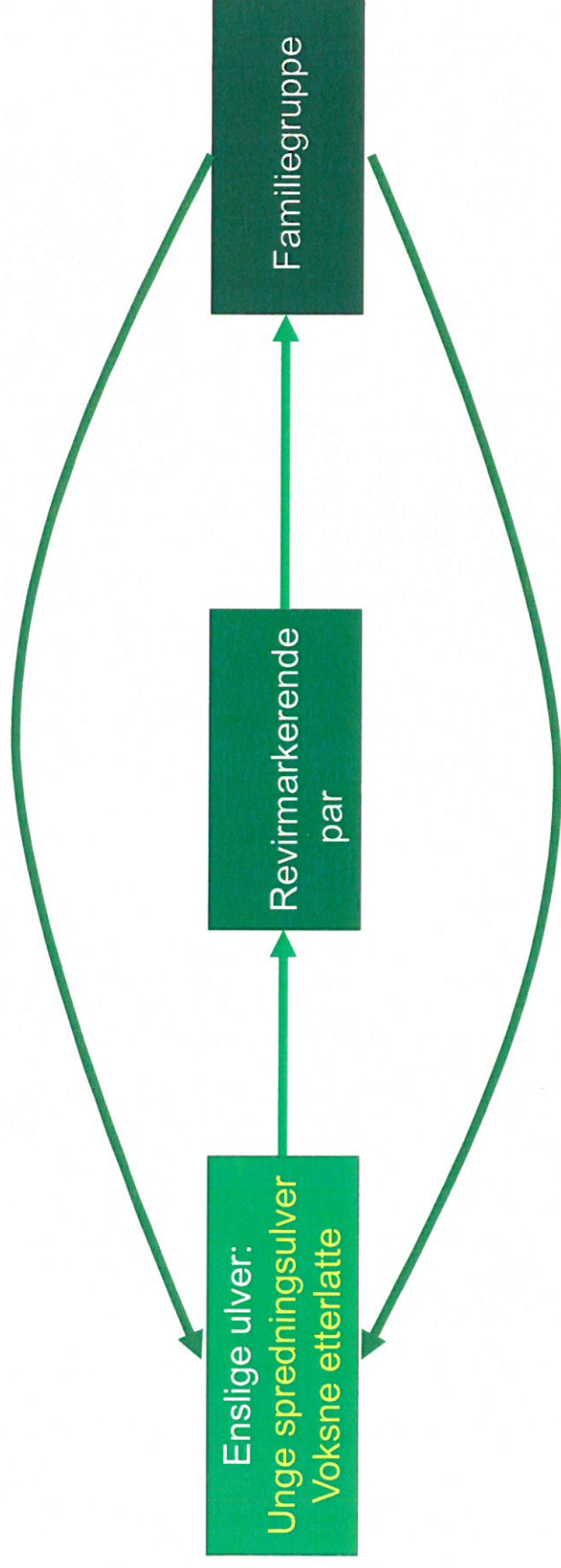
Skjevtere avskyting
av voksne

Økning i sett
ku av voksne

3. Hva med enslige ulver?

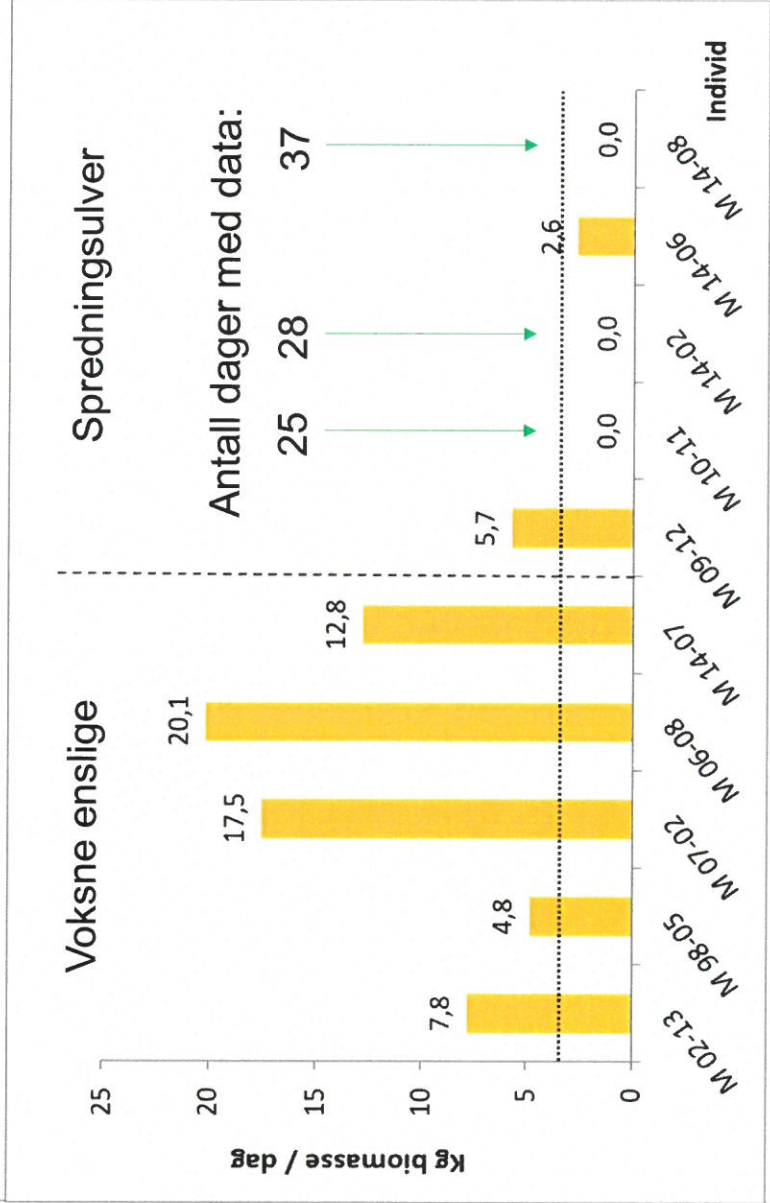
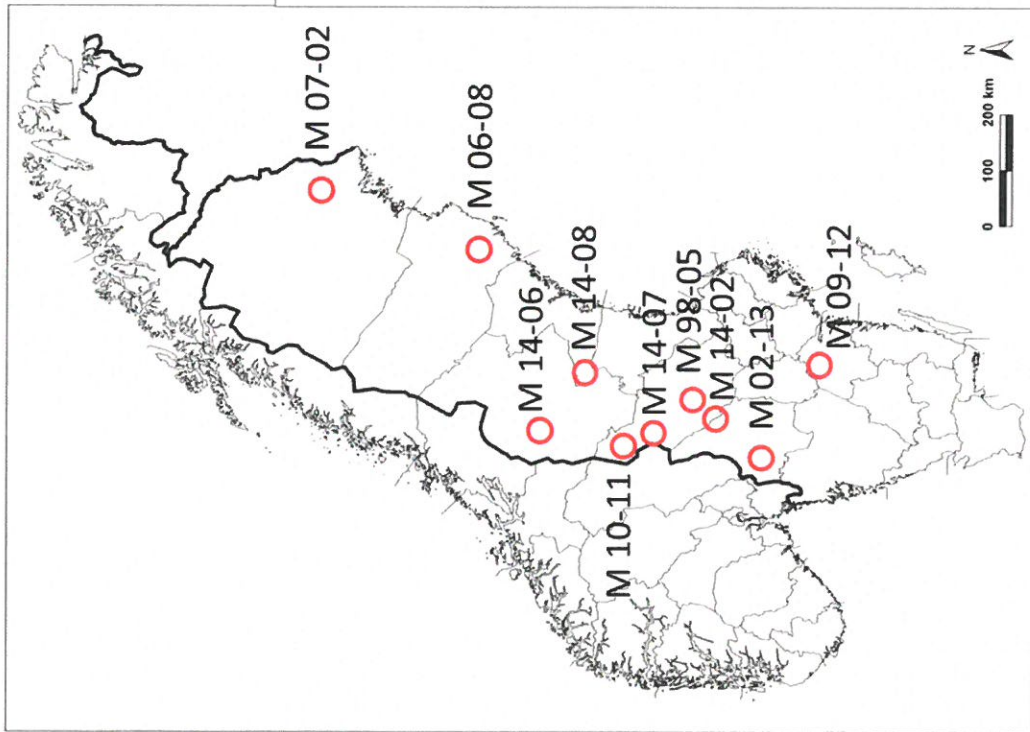

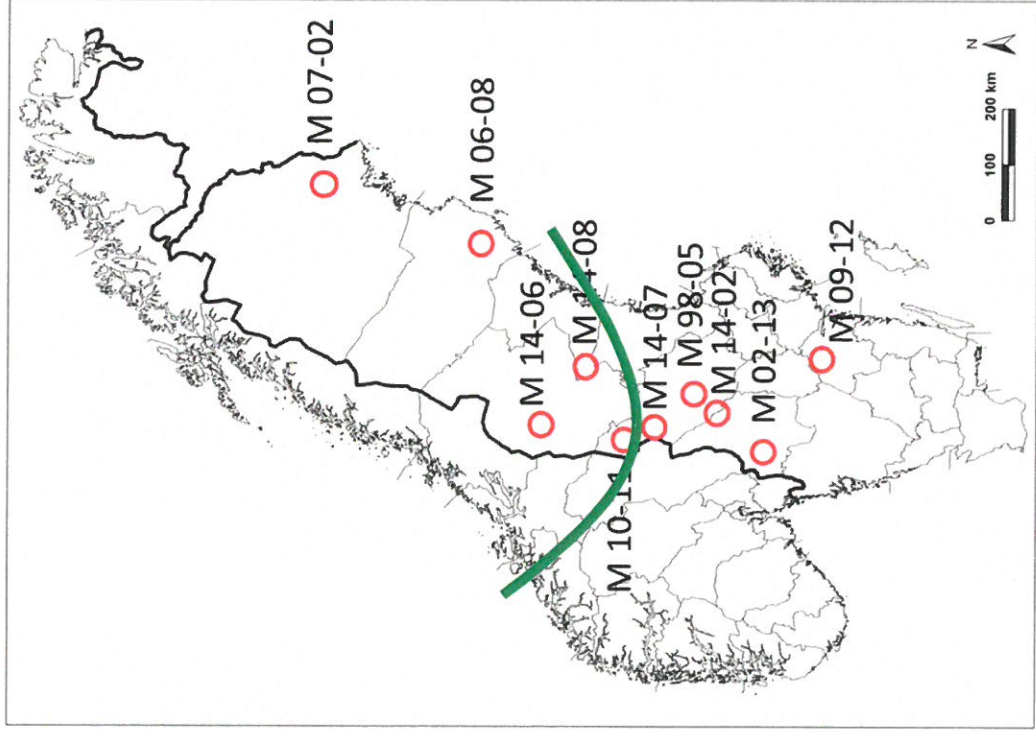
Gj. 14% av ulvene i en bestand er enslige (5% voksne og 9% spredningsulver)

Data fra 5 voksne stasjonære ulver og 5 spredningsulver

Drept klauvvilt:

- Elg
- Tamrein
- Rådyr
- Dåhjort
- Hjort

Enslige ulvers uttak av klauvilt sør for
tamreinområdet:

19% av all ulvedrept klauvilt

11% av all ulvedrept klauviltbiomasse

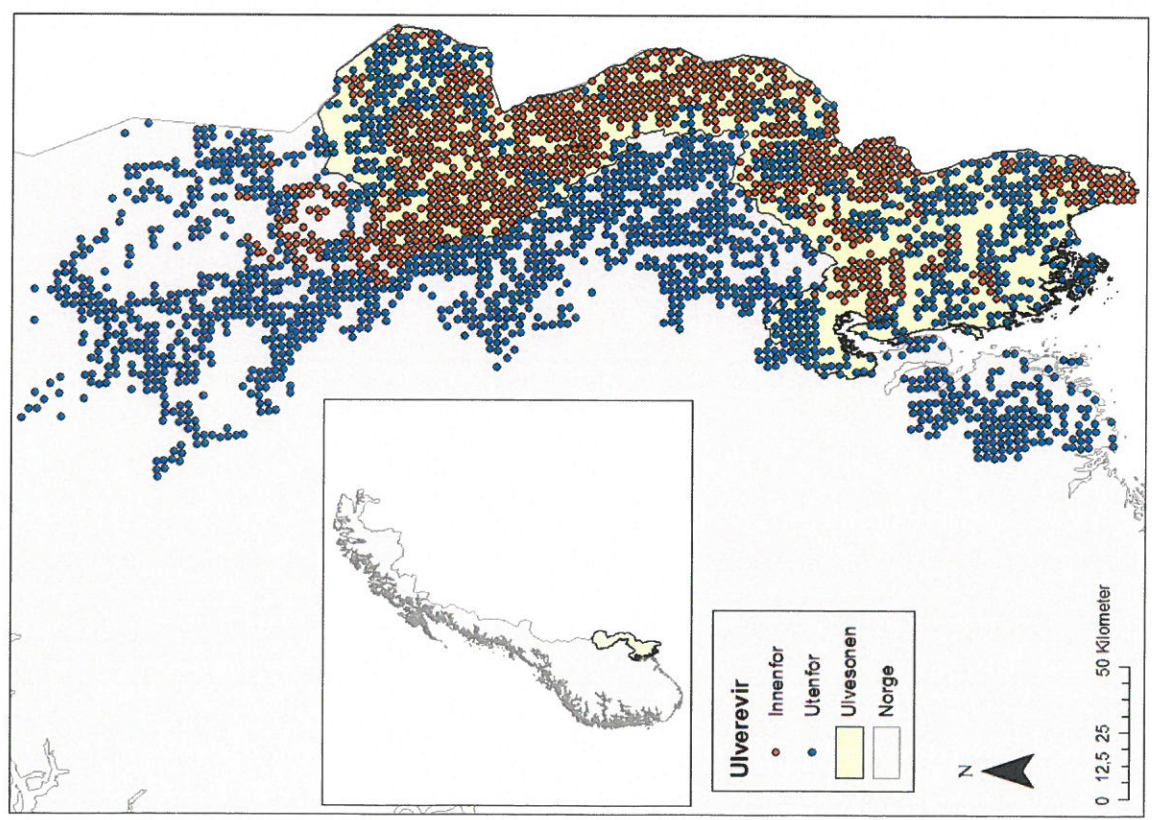
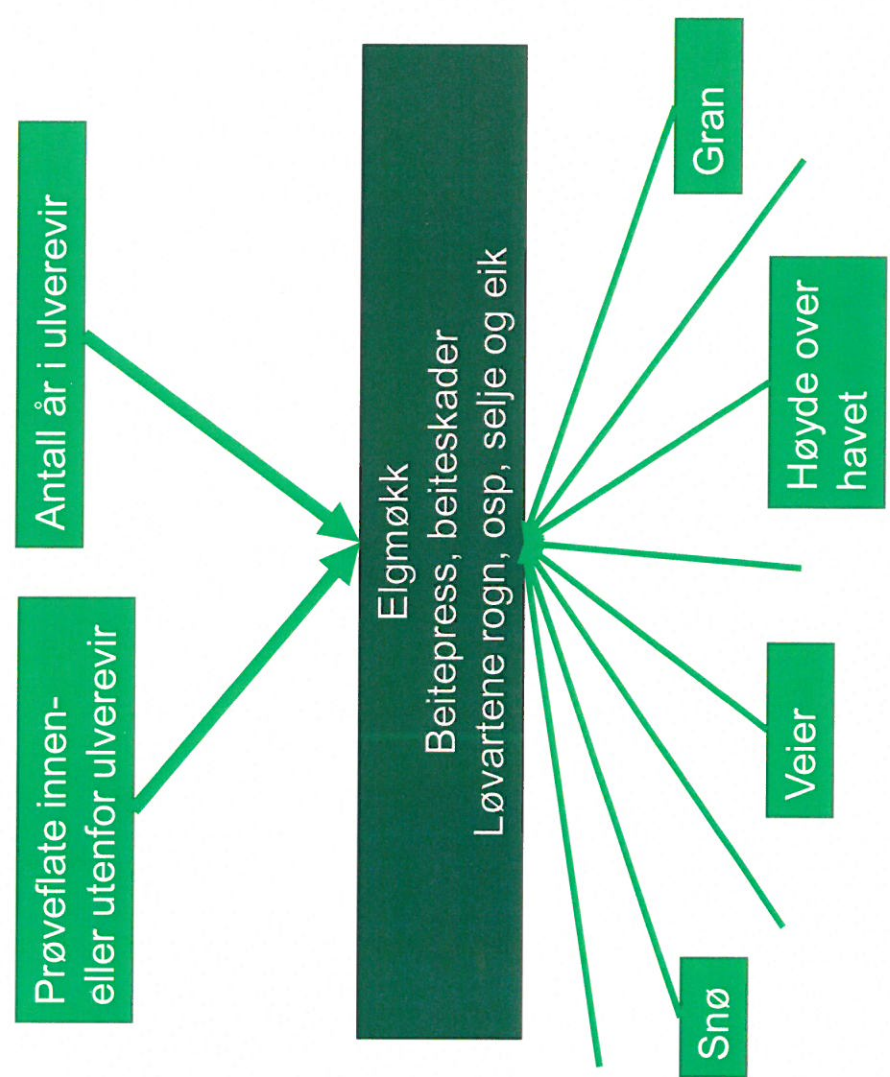
4. Kan forekomst av ulv redusere elgbeiteskader og øke tettheten av løvtrær?

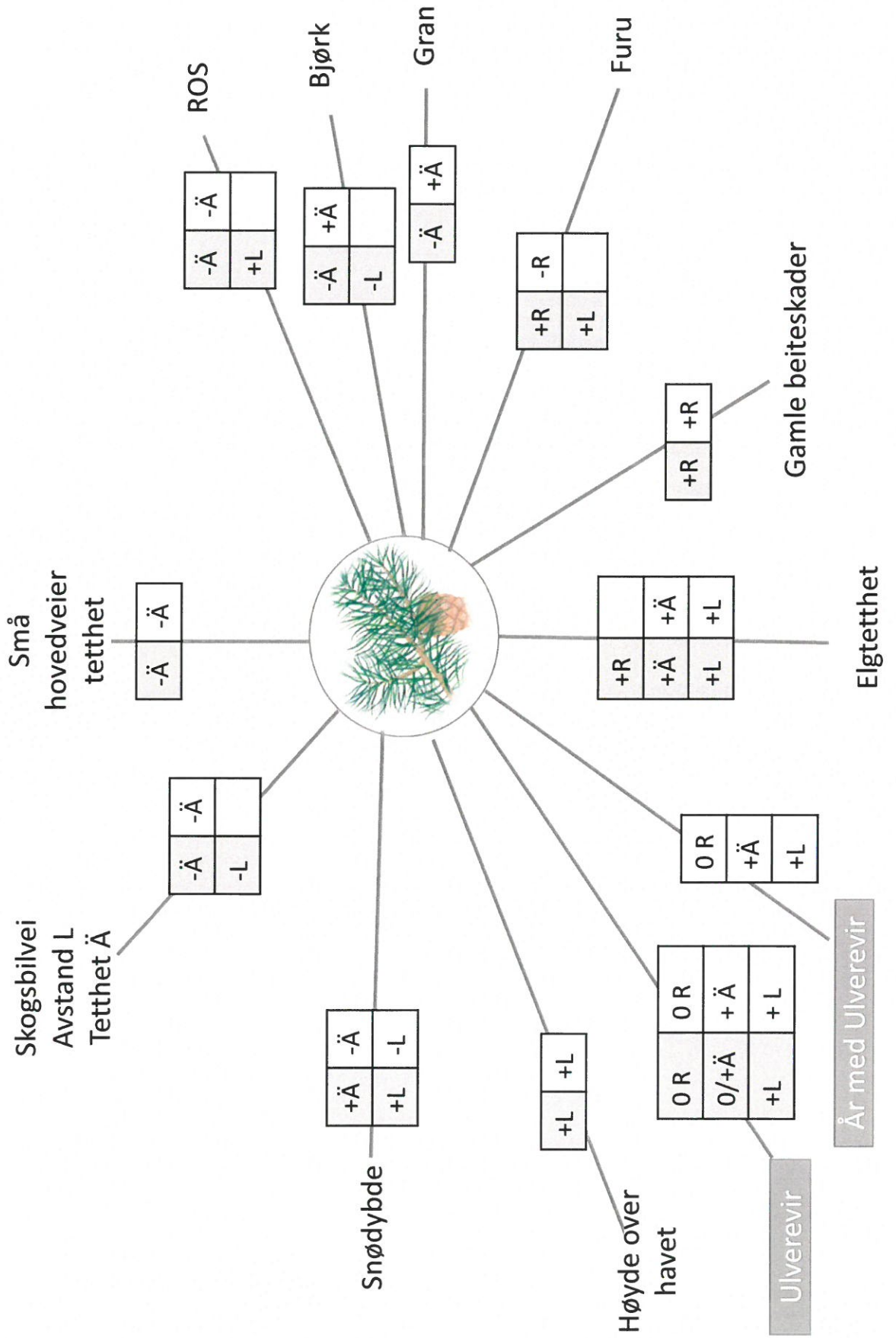

Data fra:

- Landsskogtakseringen (Norge)
- Riksskogtakseringen (Sverige)
- ÄBIN elgbeiteinventeringer (Sverige)

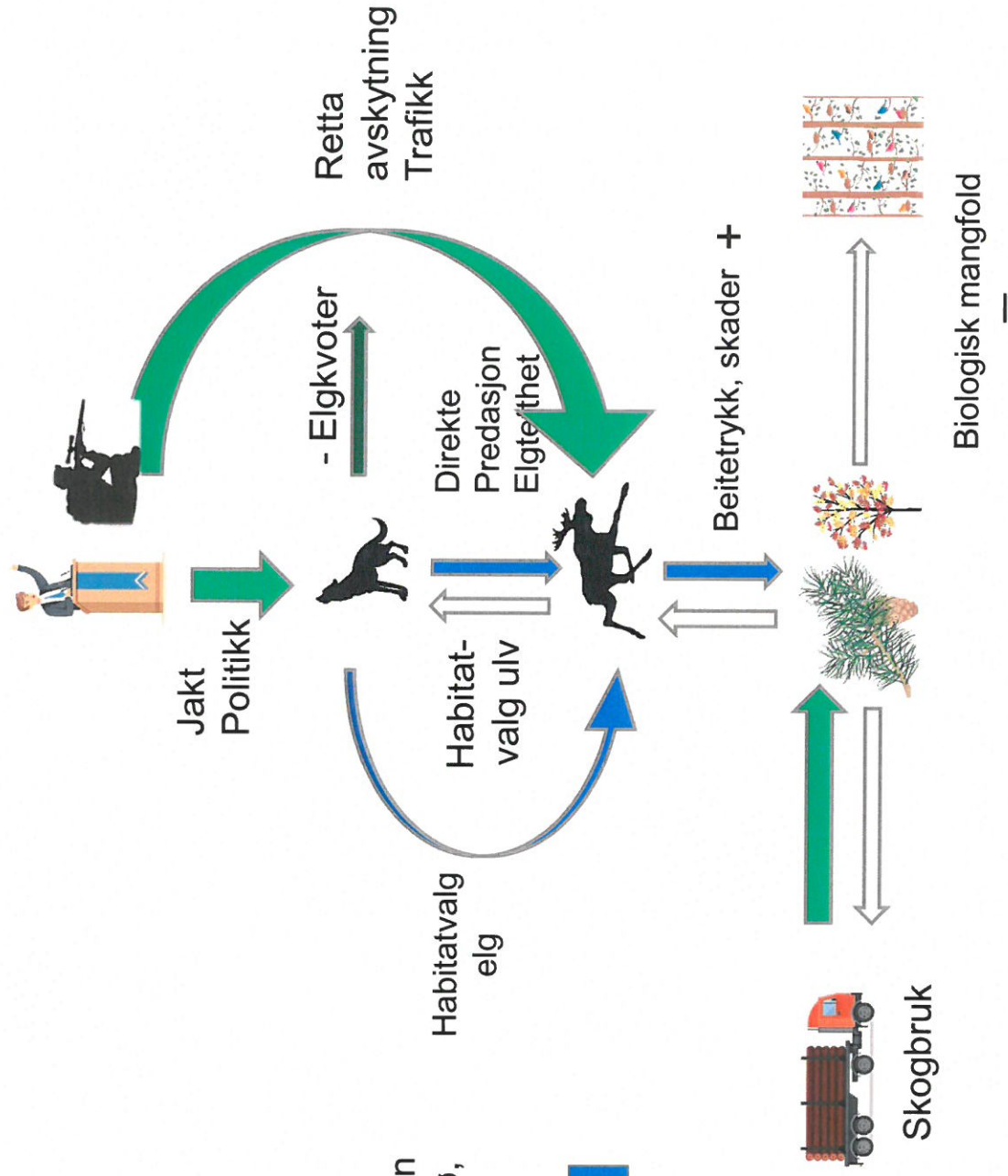

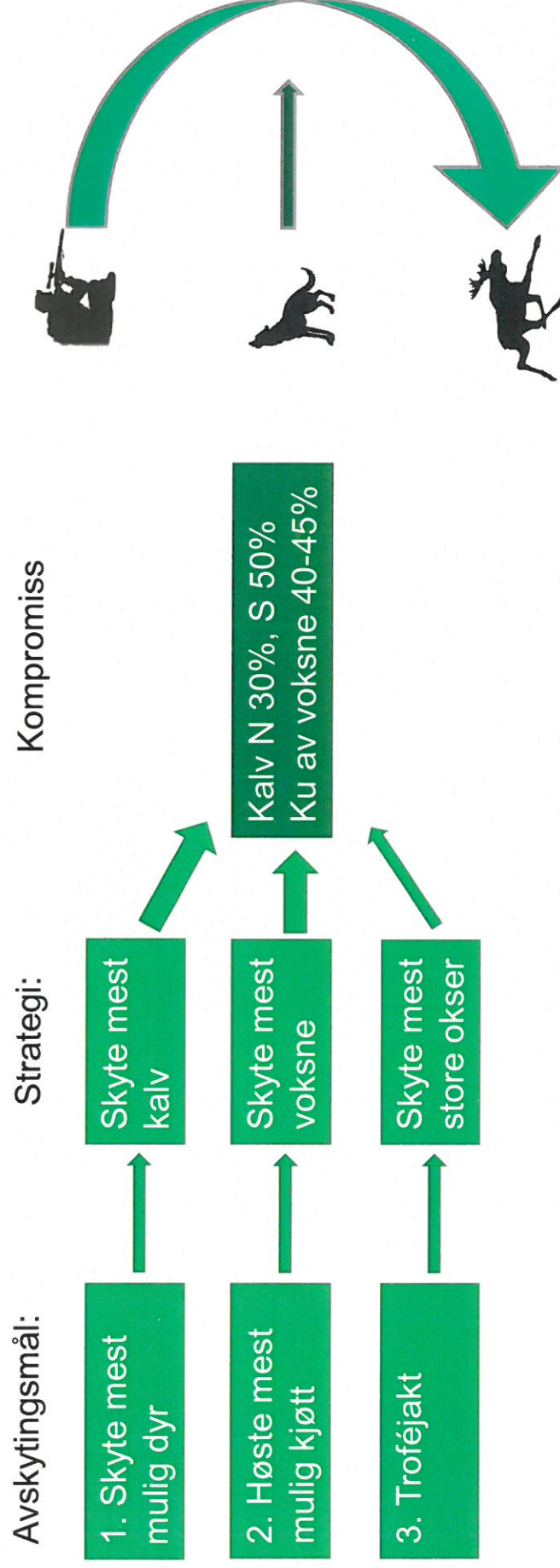
Hovedresultat: I ulverevir er det

1. Like mye eller litt høyere tetthet av elgmøkk
2. Like mye eller litt flere beiteskader
3. Ofte lavere tetthet av løvartene
4. Ulv mye mindre viktig enn andre faktorer, f.eks. snø, tretetthet, hogstklasse, skogsbilveier

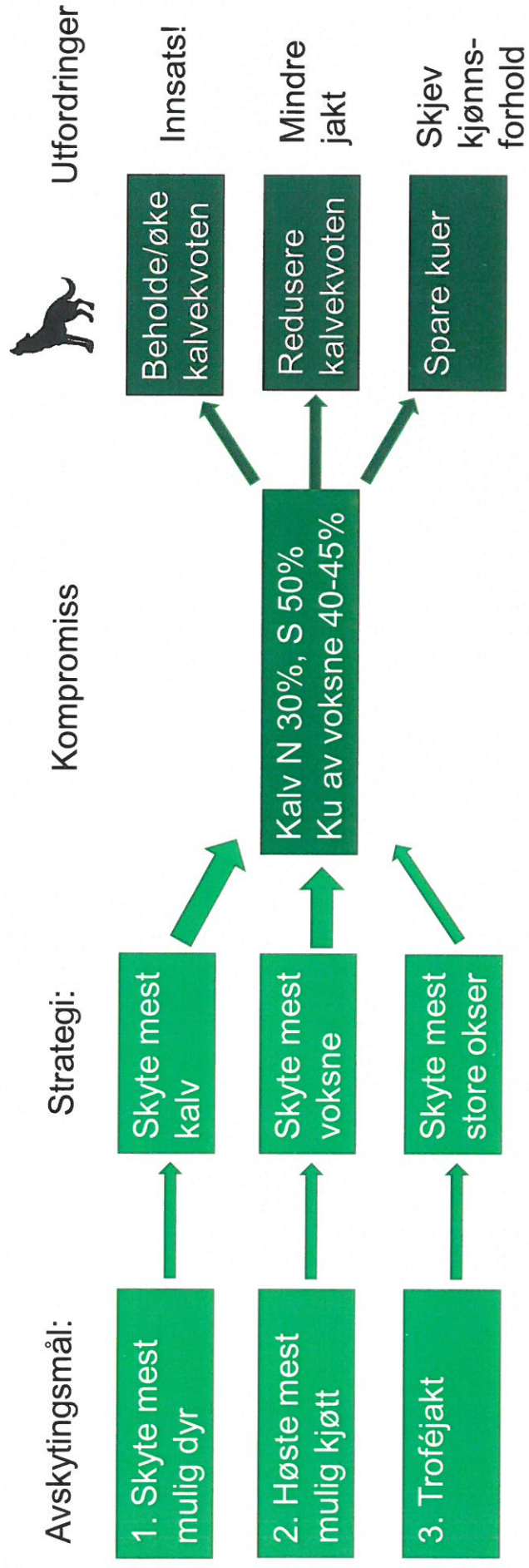
Ingen kaskadeeffekt av ulv

5. Elgforvaltning i områder med ulv

5. Elgforvaltning i områder med ulv

Avhengig av forvaltningsmål, kultur, beitetilgang, klimatiske forhold og mye mer.

SYSTEMATISK OVERVÅKING!

Elgmøkkteillinger, sett elg, digital kartfesting av sett og skutt

TAKK!

Oppdrag og støtte: Stortinget, Regjeringen, Miljødirektoratet

Data: SSB, Hjorteviltregisteret, Vilttrappporten, Elgregion TRÅ, viltansvarlige hos kommunene, Fylkesmenn, Fylkeskommuner og Länsstyrelser, Jon Bekken, Svenska Jägareförbundet